

Liturgie

Choral Evensong

Evensong (1897) - John Melhuus Strudwick (1849-1937)

Zondag 2 juli 2017

Thema	Echte zorgzaamheid
Voorganger	ds. Sytze de Vries
Organist	Berry van Berkum
M.m.v.	Vespercantorij o.l.v. Ko Zwanenburg

Nicolaïkerk Utrecht

Choral Evensong

Het dagelijks zingen van de ‘Evensong’ behoort tot de vaste taken van ieder Engels koor, verbonden aan kerk, kathedraal of college. Het is dan ook niet verwonderlijk dat vele (Engelse) componisten zich hebben toegelegd op het schrijven van muziek die in deze ‘Choral Evensongs’ kan worden gezongen. De liturgie van de ‘Choral Evensong’ is al eeuwenlang dezelfde en staat als een huis met haar Psalmen, haar twee schriftlezingen (‘Lessons’), gevolgd door de ‘Canticles’, bestaande uit het Magnificat (de lofzang van Maria) en het Nunc Dimittis (de lofzang van Simeon).

De oorsprong van de Evensong

Het bidden van het getijdengebed heeft een lange geschiedenis in de Christelijke kerk. De jonge Kerk ontleende deze gebedstijden aan de liturgie van de Tempel in Jeruzalem. Daar werd rond het avondoffer en het morgenoffer gebeden; en bij het derde, het zesde en het negende uur. Vooral uit het boek der Psalmen werd veelvuldig geput.

De oproep van Paulus om “zonder ophouden te bidden” (1 Thess. 5, 17) werd – haast letterlijk – ter harte genomen door monniken en kluizenaars die in gemeenschappen leefden. Zo ontstonden de Vespers, Completen, Metten, Laudens, de (later weer verdwenen) Primens, Terts, Sext en Noon, zoals o.a. vastgelegd in de Regel van Benedictus. Vooral in de kloosters vond zo dit voortdurend gebed plaats, op vaste tijden, iedere dag weer.

Met de Reformatie verdwenen de kloosters in Engeland, en daarmee het traditionele koorgebed. Echter, de Anglicaanse aartsbisschop Thomas Cranmer (1489-1559) zorgde voor een Engelse vertaling en herschikking van het getijdengebed. De Metten en Laudens (met enkele elementen van de Primens) combineerde hij tot de ‘Mattins’ of ‘Morning Prayer’ en de Vespers en Completen voegde hij samen tot ‘Evensong’ of ‘Evening Prayer’.

De Schriftlezing kreeg een belangrijke plaats in deze twee overgebleven gebedstijden. Zo werd in een jaar het Oude Testament in zijn geheel en het Nieuwe Testament tweemaal gelezen. De 150 Psalmen werden zo verdeeld over het dagelijkse Morning en Evening Prayer, dat het gehele Psalter in een maand gereciteerd werd.

In 1544 verschenen de eerste liturgische teksten van de hand van Thomas Cranmer in het Engels. Vrij snel daarna – in 1549 – verscheen het eerste ‘Book of Common Prayer’. Naast de liturgie van de Holy Communion en de liturgieën voor andere diensten, vonden die van de Mattins en Evensong hierin hun plaats. Na enkele revisies vond het ‘Book of Common Prayer’ zijn uiteindelijke vorm in 1662. Het is deze orde van de Evensong die nog altijd veel gebruikt wordt in de Anglicaanse kerken.

Stilte

De kaarsen worden aangestoken

Inleidende muziek

Koorgebed Notre Père (Onze Vader)
Maurice Durufle (1902-1986)

Notre Père qui es aux cieux,
que ton nom soit sanctifié,
que ton règne vienne, que ta volonté
soit faite sur la terre comme au ciel.
Donne nous aujourd'hui notre pain de
ce jour, pardonne-nous nos offenses
comme nous pardonnons aussi à ceux
qui nous ont offensés,
et ne nous soumetts pas à la tentation,
mais délivre-nous du mal.

Allen gaan staan

Vorbereidingsgebed

V. Heer, open mijn lippen
C. Mijn mond zal zingen van uw eer
V. God, kom mij te hulp
C. Haast U, o Heer mij te helpen
V. Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.
C. nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen
V. Zegent de Heer
C. De Naam des Heren zij geprezen.

Muziek: Richard Vos

Hymne

Een herder is mijn Heer, mijn God – Psalm 23 Lied 24 uit de bundel 'Het liefste lied van overzee', deel 1

t. Sytze de Vries (naar H.W. Baker)
m. J.B. Dykes - Dominus regit me

The image shows a musical score for a hymn. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is written on a treble clef. The lyrics are written below the notes. The first line of music corresponds to the first line of lyrics: '1. Een her - der is mijn Heer, mijn God,'. The second line of music corresponds to the second line of lyrics: 'ik laat mij door Hem lei - den.' The third line of music corresponds to the third line of lyrics: 'Met Hem kent le - ven geen ge - mis,'. The fourth line of music corresponds to the fourth line of lyrics: 'zijn lief - de is mijn wei - de.'

2. (allen) Naar groene heuvels gaat Hij voor,
naar frisse waterstromen;
mijn leven zet Hij op het spoor
van ongedachte dromen.
3. (mannen) Omsluit mij een diepdonker dal
waar nooit de zon zal schijnen,
geen angst verlamt mij, want Hij zal
mij troosten en geleiden.
4. (vrouwen) Zijn Naam behoedt mij, is voor mij
een stok tegen gevaren,
een staf die nieuwe wegen wijst,
voor dwalen wil bewaren.
5. (allen) Hij richt voor mij een maaltijd aan,
zijn goedheid vult mijn beker.
Wie mij belagen zien het aan;
ik ben van Hem verzekerd!
6. (allen) Zijn goedheid en zijn trouw zijn mij
een huis om in te wonen.
Ik schuil bij U mijn leven lang,
mijn God, mijn onderkomen.

Allen gaan zitten

De Psalm

Psalm 33 • Exultate, iusti

Chant: James Turlé (1802-1882)

Rechtvaardigen, jubelt om de Ene,
voor de oprechten
is lofprijs een pracht!

Brengt dank aan de Ene bij de harp,
bij de luit met-tien-snaren,-
maakt voor hem muziek!

Zingt voor hem een nieuw gezang!-
op z'n schoonst moet ge spelen,
dat het schalt!
Want rechtuit is het spreken van de Ene,
al wat hij maakt
getuigt van trouw.

Hij mint gerechtigheid en recht,
van de vriendschap van de Ene
is de aarde vol.

Door het woord van de Ene
zijn de hemelen gemaakt,
door de geestesadem van zijn mond
heel hun heerschaar!

Stuwend als een wal de wateren der zee,
oervloeden bergend in zijn schuren.

Dat ze vrezen voor de Ene: heel de aarde,
voor hem duchten:
allen die zetelen op de wereld!

Want hij zei, en het werd,
hij gebod
en het kwam tot stand.

De Ene
brak het plan der volkeren,
verijdelde
wat manschappen beraamden.

Maar het plan van de Ene
staat voor eeuwig,
de raadslagen van zijn hart
van geslacht tot geslacht.

Zalig is het volk welks God is de Ene,
de gemeente
die hij zich uitkoos ten erfdeel!

Uit de hemelen keek de Ene,
zag hij alle zonen van de mens.

Vanwaar zijn zetel staat
ging zijn aandacht
naar al wie zetelen op de aarde.
Die formeerde hun aller hart
is het die al hun daden
onderscheid!
Geen koning
wordt gered door overvloed aan macht,
een held
wordt niet ontrukkt door overmaat aan kracht.

Gelogen dat het paard je kan redden!-
hoe groot ook zij zijn vermogen,
ontkoming brengt het niet!

Zie, het oog van de Ene
is op wie hem vrezen,
wie het verbeiden van zijn vriendschap.

Om hun ziel te ontrukken aan dood,
hen bij honger
te doen leven.

Onze ziel verwacht de Ene:
onze hulp en ons schild is hij.

Ja, ons hart vindt vreugde bij hem,
ja, bij zijn naam hoogheilig zijn wij veilig!

Kome uw vriendschap, Ene, over ons,
gelijk wij
u hebben verbeid!

Korte inleiding op de lezingen

Schriftlezing Eerste Testament

Ezechiël 34: 11-16

Want zó heeft gezegd mijn Heer, de Ene:
hier ben ik, ikzelf,
ik zal vragen naar mijn wolven,
ik zal ze bijeen zoeken;

zoals een herder zijn kudde bijeenzoekt
op de dag dat hij te midden van zijn
verspreid geraakte wolven is,
zó zal ik mijn wolven bijeenzoeken;
redden zal ik hen
uit alle oorden waarheen zij zijn verstrooid
op een dag van wolkendek en duisternis;

uitleiden zal ik hen uit de gemeenschappen,
vergaderen zal ik hen uit de landen
en doen komen zal ik hen
naar hun eigen –rode– grond;
weiden zal ik hen op Israëls bergen,
in de dalen
en bij alle nederzettingen in het land;

op een goede weide zal ik hen weiden
en op de bergen van Israëls hoogvlakte
zal hun graasplaats zijn;
daar zullen ze zich neervlijen
op een goede graasplek,
op een vette weide zullen zij weiden
op Israëls bergen;

ikzelf zal mijn wolven weiden
en ikzelf laat ze neerliggen,
is de tijding van mijn Heer, de Ene;

het verlorene zal ik zoeken en
het opgedrevene zal ik helpen terugkeren,
het gebrokene zal ik verbinden
en het verzwakte versterken;
over het vette en sterke zal ik waken,
ik zal het weiden volgens recht en regel.

Magnificat

Magnificat, de lofzang van Maria

Healy Willan (1880-1968)

My soul doth magnify the Lord,
And my spirit rejoiceth in God my Saviour.
For He hath regarded the lowliness of His handmaiden.
For behold, from henceforth all generations shall call me blessed.
For He that is mighty hath magnified me, and holy is His Name.
And His mercy is on them that fear Him,
Throughout all generations.
He hath shewed strength with His arm,
He hath scattered the proud in the imagination of their hearts.
He hath put down the mighty from their seat,
And hath exalted the humble and meek.
He hath filled the hungry with good things,
And the rich He hath sent empty away.
He remembering His mercy hath holpen His servant Israel,
As he promised to our forefathers,
Abraham and his seed, for ever.

(doxologie)

Glory be to the Father,
And to the Son,
And to the Holy Ghost;
As it was in the beginning,
Is now, and ever shall be,
World without end. Amen

*Mijn ziel maakt groot de Here,
En mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland,
Omdat Hij heeft omgezien naar de lage staat zijner dienstmaagd.
Want zie, van nu aan zullen mij zalig prijzen alle geslachten,
Omdat grote dingen aan mij gedaan heeft de Almachtige.
En heilig is zijn naam,
En zijn barmhartigheid van geslacht tot geslacht voor wie Hem vrezen.
Hij heeft een krachtig werk gedaan door zijn arm,
En Hij heeft hoogmoedigen in de overleggingen huns harten verstrooid;
Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd,
hongerigen heeft Hij met goederen vervuld
en rijken heeft Hij ledig weggezonden.
Hij heeft Zich Israël, zijn knecht, aangetrokken,
Om te gedenken aan barmhartigheid,
Gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaders
Voor Abraham en zijn nageslacht in eenigheid.*

*Ere zij de Vader en de Zoon en de
Heilige Geest, als in den beginne,
nu en immer en van eeuwigheid tot
eeuwigheid! Amen.*

Vertaling: Lucas 2: 46-56

Schriftlezing Tweede Testament Johannes 21: 15-23

Wanneer ze dan
het morgenmaal gehouden hebben
zegt Jezus tot Simon Petrus:
Simon-van-Johannes, heb je mij lief,
méér dan zij?
Hij zegt tot hem: ja Heer,
ú weet dat ik uw vriend ben!
Hij zegt tot hem: weid mijn bokjes!

Weer, een tweede keer, zegt hij tot hem:
Simon-van-Johannes, heb je mij lief?-
en hij zegt tot hem: já Heer,
ú weet dat ik uw vriend ben!
Hij zegt tot hem:
wees herder over mijn schaapjes!

Ten derden male zegt hij tot hem:
Simon-van-Johannes, ben je mijn vriend?
Petrus wordt bedroefd, omdat hij
ten derden male tot hem zegt
'ben je mijn vriend?',
en hij zegt tot hem: Heer,
ú weet alles,
ú kent mij als uw vriend!
Jezus zegt tot hem:
weid mijn schaapjes!-

amen, amen, zeg ik jou:
toen je jonger was omgordde je jezelf
en heb je gewandeld waar je wilde;
maar wanneer je oud wordt
zul je je handen uitstrekken
en een ander zal je gorden en
brengen waar je niet wilt!

Maar daarmee zegt hij in tekentaal
met wat voor dood
hij God verheerlijken zal.
Als hij dat gezegd heeft
zegt hij tot hem: volg mij!

Als Petrus zich omkeert
kijkt hij ertegenaan dat de leerling
welke Jezus (het meest) heeft liefgehad
(hem) volgt,-
hij die ook bij de maaltijd
tegen zijn borst aan viel en zei
'heer, wie is het die u prijsgeeft?'

Als hij hém dan ziet
zegt Petrus tot Jezus:
Heer, maar wat zal hij?

Jezus zegt tot hem:
indien ik wil dat hij blijft totdat ik kom,
is dat iets tegen jou?- jij: volg mij!

Dit woord dan trekt uit
naar de broeders-en-zusters
dat die leerling niet sterft;-
maar Jezus zegt niet tot hem
dat hij niet sterft, nee,
'indien ik wil dat hij blijft totdat ik kom,
is dat iets tegen jóu?'

Moment van bezinning

Canticum Nunc Dimittis, de lofzang van Simeon
Healy Willan

Lord, now lettest Thou Thy servant depart in peace
according to Thy word:
For mine eyes have seen Thy salvation,
Which Thou hast prepared before the face of all people;
To be a light to lighten the Gentiles
and to be the glory of Thy people Israel.
Glory be to the Father and to the Son and to the Holy Ghost;
As it was in the beginning is now, and ever shall be
world without end. Amen.

*Nu laat Gij, Here, uw dienstknecht gaan in vrede,
naar uw woord,
want mijn ogen hebben uw heil gezien,
dat Gij bereid hebt voor het aangezicht van alle volken:
licht tot openbaring voor de heidenen
en heerlijkheid voor uw volk Israël. de glorie van Israël, uw gemeente!*

(Lucas 2: 29-32, vert. Naardense Bijbel)

*Ere zij de Vader en de Zoon en de Heilige Geest,
als in den beginne, nu en immer en van eeuwigheid tot eeuwigheid! Amen.*

Vert. Lucas 2: 29-32

Voorbeden

V. De Heer zij met u allen

C. Zijn vrede met U!

V. Heer ontferm U.

Christus, ontferm U.

Heer, ontferm U.

Zingen

Onze Vader in de hemel (NLB 369b)

m. Willem Vogel

On-ze Va-der in de he-mel,
uw naam wor-de ge-heiligd,
uw ko-nink-rijk ko-me.
Uw wil geschie-de zo-als in de he-mel ook op aar-de.
Geef ons he-den ons da-ge-lijks brood.
En ver-geef ons on-ze schul-den,
zo-als ook wij on-ze schul-de-naars ver-ge-ven.
En leid ons niet in ver-zoe-king,
maar ver-los ons van de bo-ze.

Want van U is het ko-nink-rijk en de kracht en de
heer-lijk-heid in eeu-wig-heid. A-men.

The musical score is written in G major (one flat) and 4/4 time. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single treble clef, and the piano accompaniment is written in a grand staff (treble and bass clefs). The lyrics are printed below the notes.

Collectagebeden voor de 5e zondag na Trinitatis

V. O God, de vaste rots voor wie op U vertrouwen,
doe uw erbarmen over ons toenemen,
zodat wij met U als gids
door al de wisselingen van de tijd
het zicht op uw Rijk bewaren.
Schenk ons dit, Vader,
omwille van uw zoon, onze Heer Jezus Christus.
C. Amen.

O God, de bron van ieder waarachtig verlangen,
van elk juist oordeel
en van alle goede daden,
geef uw kinderen de vrede, die de wereld hun niet biedt.
Dan is ons hart bereid
de weg van uw gebod te gaan
en zullen wij, bevrijd van vrees voor wie ons dreigt,
ons leven leven gerust en stil,
door Jezus Christus, onze Heer.

C. Amen

V. Dit bidden wij: dat Gij, God, onze duisternis verlicht!
Laat uw erbarmen onze afweer zijn
tegen de listen en lagen van de nacht die komt.
Omwille van de liefde van uw enige Zoon
en onze Redder, Jezus Christus.

C. Amen.

Cantorij

Rejoice in the Lord

Anonymus

Rejoice in the Lord always,
and again I say rejoice.
Let your moderation be known unto all men.
The Lord is at hand.
Be careful for nothing;
but in every thing by prayer and supplication
with thanksgiving, let your requests be made known unto God.

And the peace of God,
which passeth all understanding,
shall keep your hearts and minds
through Jesus Christ our Lord.

Voorbeden (gesproken)

(allen gaan staan)

Zingen

Wie op uw woord vertrouwt, o God

Lied 50 uit de bundel 'Het liefste lied van overzee' - deel 1

t. Sytze de Vries / m. K.N. Naylor

1. Wie op uw woord ver - trouwt, o God,
als schild te - gen het kwaad,
aan-schouwt uw lief - de in het licht
dat hier te bran - den staat.
Gij houdt uw vleu - gels uit - ge - breid
als schuil-plaats voor de nacht. —
Uw man-tel van barm - har - tig - heid
is ons cen goe - de wacht.

2. Ze-gen dit huis, waar - in uw licht
 de dui - ster - nis weer - spreekt,
 waar dro-men wor - den tot ge - bed
 dat ooit uw Rijk aan - breekt,
 waar uw ge - meen - te a - dem schept,
 zich aan de lof - zang laaft, —
 zij zin-gend van uw Geest ge - niet
 en zich reis - vaar - dig maakt.

3. Met ieder die is voorgegaan,
 die aan de nacht onttoog,
 houden wij, aan elkaar gehecht,
 uw Naam met liefde hoog.
 Hem te gedenken wijst het spoor
 dat Gij met mensen gaat.
 laat onze weg ook teken zijn
 dat Gij ons niet verlaat.

4. Gezegend huis dat op U bouwt
 en torent in de tijd,
 dat reikhalst naar de stad van goud,
 naar vrede wereldwijd.
 Godlof, in onze steenwoestijn
 biedt Gij uw loofhut aan!
 Roep ons tot pelgrims die van hier
 gezegend verder gaan.

Zegenbede

- V. De Heer schenke ons zijn zegen,
Hij beware ons voor onheil
en geleide ons tot eeuwig leven.

A.
A - men.

- V. Loven wij de Heer!

A.
Wij dan - ken God!

Allen gaan zitten en luisteren naar het orgelspel.

Orgelspel Postlude in D
Healey Willan

De collecte bij de uitgang is bestemd voor het Muziekkfonds.

De extra kerkmuziek in de Nicolaïkerk wordt betaald vanuit het Muziekkfonds.
Uw gift is van harte welkom. Overmaken kan ook, op rekeningnummer
NL64 RABO 0130719498 t.n.v. de Wijkgemeente Nicolaïkerk o.v.v. Muziekkfonds,
bijvoorbeeld na afloop van de dienst op uw gsm d.m.v. internetbankieren.

Agenda vespers

- **Zondag 6 augustus – orgelvesper**
Nicolaïkerk, aanvang 17.00 uur
ds. Harry Zeldenrust, Ko Zwanenburg, orgel
- **Donderdag 6 juli – Evensong & Pub**
Jacobikerk, aanvang 20.00 uur
Martini Boys Choir (men only) o.l.v. Trevor Mooijma

Nicolaïkerk

Hemel en aarde
beleven en bewegen